

ция. Так как 4 класс это начальное звено, поэтому предложение всем учителям начальных классов войти в состав фокус-группы было сразу же всеми ими же и поддержано, они так же сами захотели стать менти, потому, что понимают, что есть пробелы по введению программ по обновленному содержанию образования. Проведя анализ бесед с учениками, мы увидели, что учащимся и их родителям понравились нововведения – индивидуальные формы работы. Они отмечают, что работать на уроке стало интересней, ученики могли анализировать, оценить свою работу и работу одноклассников, работать в режиме взаимовыручки и поддержки друг друга.

Внедрение новых и передовых технологий позволяют учителям работать эффективно и результативно.

- Новые методы работы пробудили у учащихся интерес к уроку;
- Учащиеся активно участвовали на уроке, свободно высказывали своё мнение;
- Используя индивидуальную форму работы с учащимися и обучая учителей направляли ход их мыслей наводящими вопросами. И в результате данной деятельности ученики пытались активно рассуждать, высказывать свое мнение. Даже слабый ученик обрел веру в себя.

- Родители отметили активное участие детей на уроках, ответственность при выполнении домашних заданий.

Благодаря детальной подготовке к Lesson Study и в период его проведения мы смогли отработать с каждым учащимся 4 класса, какие формы работы на уроке наиболее эффективны для учащихся. Lesson Study в данном классе продолжается совместно с учителем-предметником.

Список литературы:

1. Lesson Study UK www.lessonstudy.co.uk. Lesson Study: руководство Пит Дадли. Pete Dudley 2011.

2. Пит Дадли (Ұлыбритания = Великобритания = Great Britain) Lesson Study: теориясы мен қолдану тәсілдері = Lesson Study: теория и практика применения = Lesson Study: a handbook – Астана: «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ-ның Педагогикалық шеберлік орталығы, 2013, – Астана: Центр педагогического мастерства АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы», 2013, – Astana: Center of Excellence АЕО «Nazarbayev Intellectual Schools», 2013.

3. «Руководство для учителя/ Обоснование необходимости изменений подходов в преподавании и учении»

4. Обыденкина Л.В. Сборник аналитических инструментов. Выпуск 1. Карты наблюдения уроков / Пер. Мынбаева Ж. – Астана: АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы» Центр педагогического мастерства, 2014. – 42 с.

БАЛАНЫҢ ЕҢБЕК ТӘЖІРИБЕСІНДЕ ҮЗДІКСІЗ КӘСІБИ ДАМУЫ

Набидоллин Бисенбай Куанышкалиевич,
жоғарғы санатты оқытушысы,

Муратбекова Айгуль Аманжановна,

«Дене тәрбиесі және спорт» кафедрасының меңгерушісі,

Сабиева Айсауле Сериккалиевна,

Ж. Досмұхамедов атындағы жоғары педагогикалық колледжінің
жоғарғы санатты оқытушысы, Орал қ.,

Аннотация

Өзектілігі: «Ғаламторға тәуелділіктен» құтылудың бір жолы- өз уақытын тиімді пайдаланып, еңбекке араласып, шынайы өмірге көп бейімделу.

Мақсаты: Жастардың арасында салауатты өмір салтын қалыптастыру, дене қимылдары арқылы баланың жаңа қызығушылығын ояту, бос уақытын тиімді пайдалану жолдарын бала санасына сіңіру.

Түйінді сөздер: Болашағы жарқын мықты мемлекет болу үшін сол елді құрайтын адамдардың дені сау, саналы, сергек болуы қажет.

Аннотация

Актуальность: Один из способов избавиться от «интернет-зависимости» – это эффективно использовать свое время, заниматься работой и более активно участвовать в реальной жизни.

Цель: Формирование здорового образа жизни у молодежи, пробуждение новых интересов ребенка через физические нагрузки, привитие в сознании ребенка способов эффективно использовать свободное время.

Ключевые слова: Чтобы быть сильным государством с светлым будущим, люди, которые составляют эту страну, должны быть здоровыми, умными и бдительными.

Abstract

Relevance: One way to get rid of "Internet addiction" is to use your time efficiently, get involved in work and get more involved in real life.

Goal: Formation of a healthy lifestyle among young people, arousal of new interests of the child through physical activity, inculcation in the child's mind of ways to effectively use free time.

Keywords: In order to be a strong state with a bright future, the people who make up that country must be healthy, intelligent and alert.

Тарихты білмей тұрып қазіргінің қадіріне жету, болашақты болжау қиын дейтін ғылымның өз қағидасы бар. Ол – өмірлік өсиет, ұлағатты сөз. Бұл тарих тағылымының тәрбиелік үлгісі, еңбек етудің алғы шарты болса керек. Өміріміздің даму барысын дұрыс түсініп оның ішінде ғылымның, тәрбиенің, бүгінгі мен ертеңін танып, бағдарлап отыруда тәрбие мен еңбек бөлінбестей берік, маңызды да мәнді рөл атқарады. Расында, адамзаттың жинақталған материалдық байлықтары қандай ұшан-теңіз болса, оның рухани байлығының қоры да сондай көп. Бұлардың бірі баршаға бірдей қазына. Әбу Насыр әл-Фараби (870-950) бұл қазынаның барлығын халық жасайды, ол адал да ерінбей еткен еңбектің жемісі деген болатын. Еңбектің бейнеті мен зейнетін басынан өткізген халқымыз баланы еңбекке тәрбиелеуді отбасынан бастаған. Ер бала мен қыз бала тәрбиесін бөлісіп алған. Еңбекті дәріптеп жастарға еңбек адамын үлгі-өнеге ретінде ұсыну «Аяз би» ертегісіндегі Аяз би «Кер құла атты Кендебайдағы» Кендебай, т.б. бейнелері арқылы беріліп отырған. Қазақ халқы жастарды еңбекке баулығанда күнделікті кәсібіне, тұрмыс тіршілігіне байланысты төрт түлік малды бағып-қағуды, аң аулап кәсіп етуді ойластырған [1, б. 146].

Халқымыз еңбек пен өнерді егіз санаған. Жүн иіріп, өрнек тоқу, киіз басып, үй жабу, ою ойып, сырмақ, түс киіз өрнектеу, тері илеп, бас киім тігу қыздар, әйелдер үшін ерекше өнер санаған. Ал тері, ағаш, темірмен байланысты кәсіптерді ер адамдар атқарған. Аяқ киім (етік, мөсі, кебіс, шоқай, шәркей тігетін етікшілік, қайыстан жүген тартып, өмілдірік, қуйысқан, қамшы, шідер секілді әбзел істейтін өрімшілік үлкен өнер болып есептелген. Ағаштан – ашамай, арба, шанажасайтын балташыларды темірден – құрал-сайман еңбек құралдарын немесе әшекей зергерлік бұйымдар жасаушы ұсталарды халық жоғары бағалаған. Халық педагогикасынан орын алған еңбек және еңбекке тәрбиелеу қазіргі педагогика теориясы принциптерімен ұштасып жатыр. Еркін еңбек барысында өзінің және бүкіл қоғам мүшелерінің қажеттілігін қанағаттандыру үшін адам материалдық және рухани құндылық жасайды. Шығармашылық еңбек барысында адам өз күшінің шамасын және қабілетін анықтайды. Қоғамның басты талаптарының бірі – әр азаматтың өмірде өз орнында толық күш-жігерін жұмсап, қоғамдағы байлықты еселей түсуге еңбек үлесін қосуы, еңбекке адал, саналы қатынасу болып табылады.

Колледжде еңбекке тәрбиелеу – тәрбиенің жалпы жүйесінің құрамды бөлігі. Еңбекке тәрбиелеу, баулу және кәсіптік бағдар, студенттердің қоғамдық пайдалы өнімді еңбекке тікелей қатысуы оқуға деген саналы көзқарасты тәрбиелеудің, азамат болып өсудің жеке адамды адамгершілік және зиялылық жағынан қалыптастырудың негізгі көзі болып табылады, осымен қатар мұны еңбек тәрбиесінің мақсаты деп түсінуіміз қажет. Еңбек тәрбиесінің негізгі мақсаты – жас жеткіншектерге еңбек туралы тәрбие беру

және жеке адамды жан-жақты дамыту. Еңбек тәрбиесінің мақсаты еңбекке даярлау ғана емес, сонымен қатар жас жеткіншектерді біліммен, іскерлікпен және дағдымен мен қаруландыру қабілеттілігін дамыту, мамандық таңдауға көмек беру болып табылады. Еңбекке тәрбиелеудің міндеттері

- Еңбекке сүйіспеншілік пен еңбек адамдарына құрметпен қарау.
- Студенттерді халық шаруашылығы салаларындағы еңбектің түрлерімен таныстыру, еңбек іс-әрекетінің барысында олардың дағдысы мен іскерлігін қалыптастыру.
- Мамандықты меңгеруге дайындау.

Еңбектің тәрбиелік қызметін оқушы бойына дарыту барысында оның экономикалық (дәрежесіне) нәтижесіне мән беру қажеттілігін ғалымдар дәлелдеп берді. Еңбек нәтижесіз болса, ол адам бойында еңбекке деген жек көрушілік сезімін туғызады. Ең маңыздысы, мақсатты ұйымдастырған еңбек үрдісінде еңбектің бір түрінен екінші түрі туындап, үздіксіз еңбек ету адам ағзасының күнделікті дағдысына айналады. Тұлғаның ақыл-ой, дене, адамгершілік және басқа жақтарынан дамуының нәтижесі оның мамандық таңдау даярлығына жеткілікті дәрежеде әсер ететін болады. Бүгінгі заманда жұмысты жалпы адамзаттың құндылыққа, өзара түсінушілікке, ынтымақтастыққа бағдарлау мен құра білу табысты еңбек етудің кепілі болып табылады [2, б. 71].

Еңбек тәрбиесінің мазмұны және жүйесі. Оқу барысындағы еңбек. Сабақ барысында еңбек дағдылары, іскерлік, төзімділік қалыптасып, кейін жаппай еңбек іс-әрекеті түрінде байқалады. Отбасында өзіне-өзі қызмет көрсетуге: төсек-орынды, пәтерді жинау, кір жуу, тамақ дайындау, т.б. жатады.

Жалпы, денсаулығын шыңдау дене қимылдарын жасаумен, ұдайы шұғылдану – әр адамның өзінің еркіндігіндегі нәрсе. Жеке басының гигиенасы мен дұрыс тамақтану ережелерін қатаң сақтап, салауатты өмір салтын қалыптастыруға әр кімде дағдылана алады. Денсаулық әр адамның өзі үшін қажет. Қимылдамау – тат басу, ал таттану дегеніміз күш қуаттың кемуі. Басқаша айтқанда қимыл – өмір, қимылдамау – өлім. Бұлшық еттерімізді күшті, жас қалпында сақтағымыз келсе, біз оларды үнемі пайдалануымыз керек. Әрекет ету өмірдің және көтеріңкі көңіл-күйді сақтаудың заңы.

Дене тәрбиесінің маңызды міндеттерінің бірі мектеп оқушыларының салауаттылыққа деген ықылас-жігерін қалыптастыру, еңбек ету, Отанды қорғау болып табылады.

Салауатты өмір салты – ол өмір тіршілігі. Жақсы ұйымдастырылған еңбек және демалыс режимінің маңыздылығын ұғыну ағзадағы биологиялық процестердің жүру заңдылықтарына негізделген.

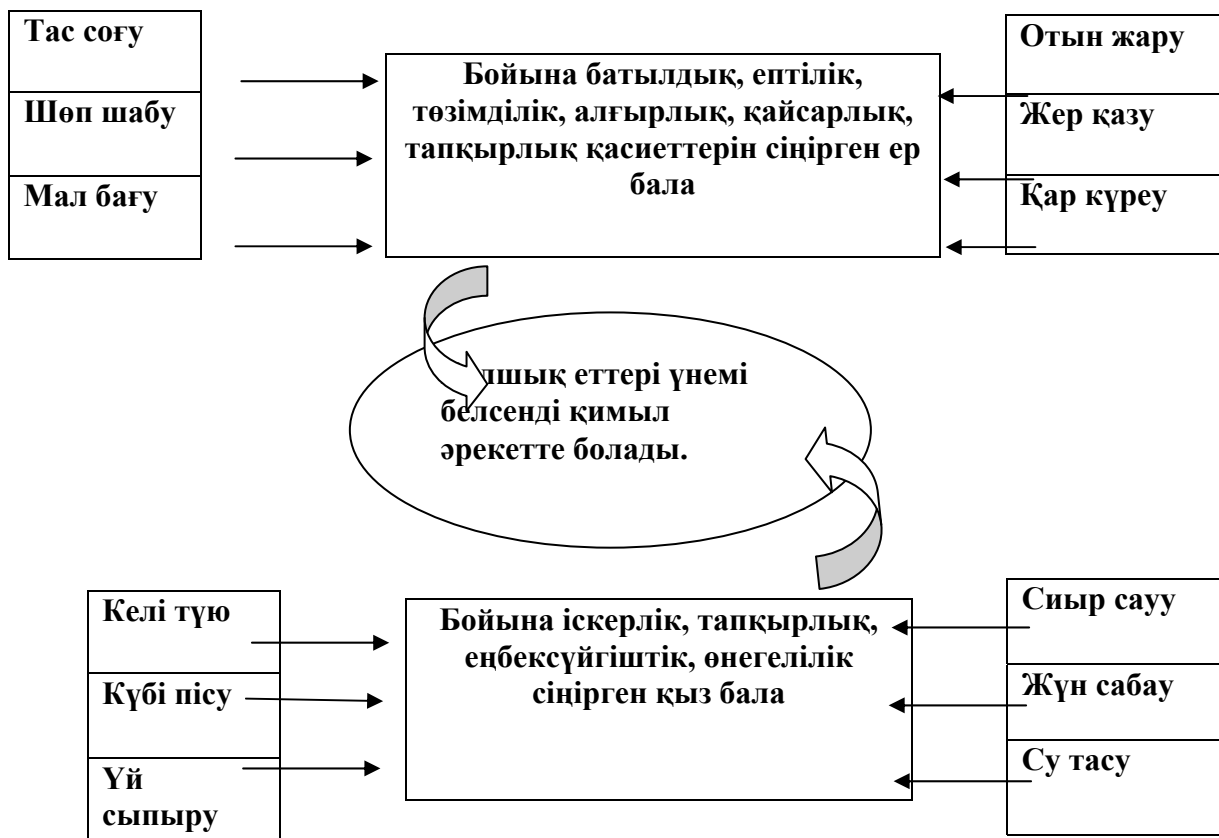
Дене шынықтыру – денсаулық кепілі. Адам денесін шынықтырып, бойына қуат, күш-қайрат жинайды. Әлем әдемілігін, қимыл-құдіретін сезінеді.

Егер адам денешынықтыру мен спортқа да өзінің күнделікті жұмысы деп қараса, онда оның қыры мен сырын, әсемдігін жете сезіне бастайды.

Жасөспірімдерді неғұрлым жас кезінен еңбектенуге баулып, сол арқылы бұлшық ет, буын қозғалғыштарын дамытуға ықпал етіп, қоршаған ортаның құдірет-күшін сезіну, пайымдау, дүниетанымын жетілдіруді қамтамасыз етуге болады.

Еңбекке ерте араласқан оқушы кез-келген денешынықтыру жаттығуларын ешбір қиындықсыз-ақ, біз ұсынып жүрген жүктеме деңгейін әлдеқайда жоғары қарқынмен, екпінмен жасай алады. Өйткені бұлшық ет, буын, т.б. қимыл әрекеттері қарапайым еңбектену барысында дағды қалыптастыруға машықтанған [3, б. 111].

Әрине, еңбек түрі ауылдық жерде көп тараған. Төмендегі сызба арқылы ауылдық жердегі жасөспірімдердің атқаратын жұмыс түрлері және оның нәтижесінде бойына жинақталатын қасиеттерінің кейбіреуін байқауға болады.

Кейбір жұмыс түрлерінің жаттығуларға сәйкестіліктеріне тоқтала кетелік.

Сиыр сауу – екі қолға, саусақ басына;

Су тасу – қол, аяқ бұлшық еттеріне әсері мол;

Үй сыпыру – бел мен жауырынға;

Келі түю – жауырынға;

Жіп иіру – иық, алақан бұлшық еттеріне;

Жүн сабау – қол бұлшық еттерінің бәріне;

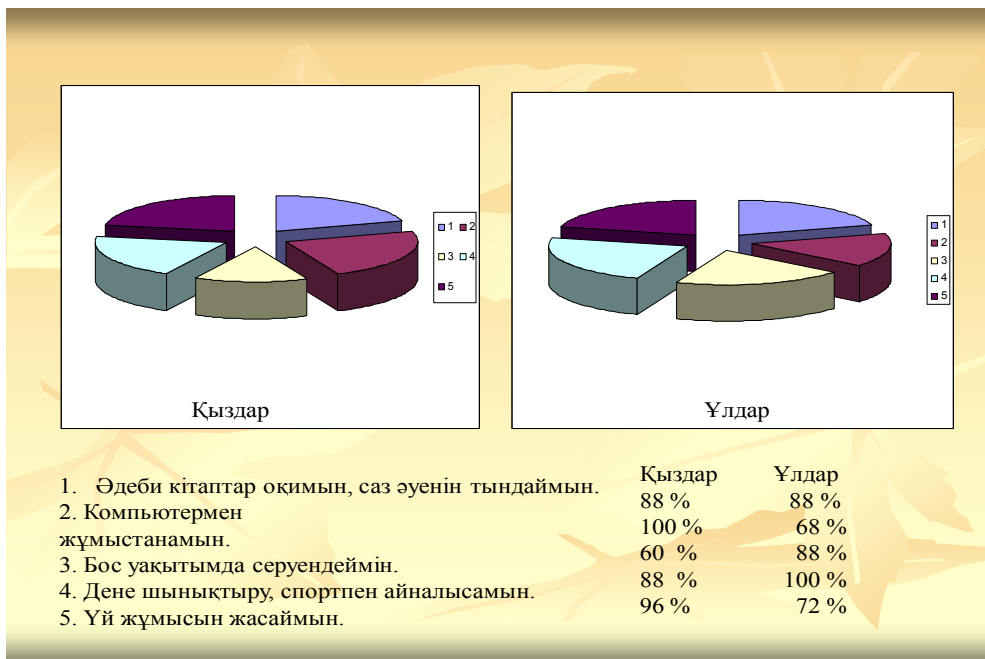
Шөп шабу – белге, қолға;

Жер қазу – аяқ, қол бұлшық еттеріне.

Жалпы айтқанда бұл жұмыстар адам денесінің бірқалыпты дамуына әсер ететін қарапайым құбылыстар.

Жоғарыда көрсетілген барлық жұмыс түрлері сайып келгенде дене жаттығулары болып табылады. Ауылдық жердегі, қаладағы балалар жұмыс барысында шынығады, оларға тек денешынықтыру сабақтары үстінде жаттығу жасау тәсілдерін мұғалім дұрыс көрсете білсе болғаны.

Ж.Досмұхамедов атындағы жоғары педагогикалық колледж студенттерінің ұл, қыздарымен жүргізілген сауалнама нәтижесі:

Мамандардың есептеуі бойынша әрбір адам өзінің қозғалыс қасиетін қанағаттандыру үшін төмендегідей қадам жасау керек деп есептейді:

3-4 жастағылар 9000-10000

5-6 жастағылар 11000-13000

7-8 жастағылар 14000-15000

9-10 жастағылар 15000-20000

10-14 жастағылар 20000-25000 қадам жасап жүру. Еңбек пен спорт – егіз ұғым. Еңбек еткен кезде спорттағы секілді: дене қимыл-қозғалысқа толы болады. Ал қозғалыс дегеніміз – денсаулықтың нағыз кепілі. Бұған қоса деніңіз сау болсын десеңіз көңілді жүруге, таза ауада серуендеуге тырысыңыз. Бұлардың бәрі өміріңіздің ұзаруына себепші болады.

«Спорт пен еңбек – егіз» деген мақалды есте ұстап, Қазақстанның болашағы жас ұрпақ жан-жақты білімді, салауатты, өмірге құштар болып өссе, келешегіміздің жарқын болары анық.

Колледж жұмысының негізгі міндеті – өзіне-өзі қызмет етудің берік жүйесін жасап, тұрмыстық еңбекті әр адамның күнделікті өмір игілігіне айналдыру. Жалқау, еріншек балаларға дұрыс бағыт беру мұғалімдердің, ата-аналардың адамгершілік борышы. Қоғамдағы пайдалы еңбек – қоғамдағы қажеттілікті қанағаттандыру, жеке адамның жан-жақты дамуына мүмкіндік жасау құралы. Қоғамдық пайдалы еңбек барысында студенттердің дүниетанымы қалыптасады. Мамандықты меңгеруде көзқарасы кеңейіп, денсаулығы жақсарады, саяси сенімі және мәдени-адамгершілік ұғымы артады. Қоғамдық пайдалы жұмыстың колледж өмірінде бірнеше түрлерін атауға болады:

- экологиялық жағдайға байланысты тазалықты сақтау, табиғатты күту және қорғау;

- мәдени-ағарту жұмысы оқушыларды белсенділікке, қоғамшылдыққа тәрбиелеп, олардың әлеуметтік ортамен қарым-қатынасын кеңейтеді [4, б. 12].

Әрбір студенттің үйірме сабақтарында шығармашылық қатынасы байқалады, әдебиеттерімен жұмыс істеу, жазып алу, мәліметтерді жинақтай білуге де үйретеді. Баланың қызғылықты, үлкен тәрбиелік мәні бар көптеген шараларға қатысады және оларды тікелей ұйымдастырады. Еңбекке тәрбиелеу бірқатар педагогикалық шарттарға байланысты:

- баланы еңбекке неғұрлым ертерек қатыстыруына;

- балалардың еңбек әрекетінің қоғамдық мағынасы және өнегелік негізі болуына;
- еңбек тапсырмасын орындағаннан кейінгі нәтиже баланың сенімін қуаттануына, қуаныш сезімін артуына;
- еңбекті балалардың психикалық және физиологиялық ерекшеліктеріне сай ұйымдастыруына.

Осы сияқты шарттарды, талаптарды еңбек процесінде ұтымды пайдалану мұғалімнен іскерлік пен педагогикалық шеберлікті талап етеді.

Адамның жан-жақты және үйлесімді дамуында еңбек шешуші факторлардың бірі. Ал халық педагогикасында еңбекті бүкіл тәрбие жүйесінің күре тамыры деп қарастырады. Адам еңбексіз дамымай, кері кетеді, азады. Еңбек арқылы адамның денесі, көзқарасы, эстетикалық және ақыл-ой деңгейі дамып, жетіледі, еңбектің мәні және құндылығы артады. Жас ұрпақты халқымыз жалпы еңбек сүйгіштікке тәрбиелей отырып, «он саусағынан өнері тамған» нақты кәсіп иесі болуын да көздеді. Бұл жерде еңбек дағдыларын меңгеруде зор жігерліктің қажет екенін жақсы түсінді. Еңбек сапасы негізі көрсеткіш ретінде алынады. Студенттерді еңбекке тәрбиелеудің жалпы міндеттері бірнеше жеке міндеттерде орындау арқылы іске асырылады. Олар: балаларды еңбекке психологиялық және практикалық тұрғыдан даярлау: оқушылардың еңбек дағдыларын қалыптастыру; еңбек мәдениеті дағдыларын дарыту, оқушылардың ынтасын және қабілетін дамыту [5, б. 23].

Балаларды еңбекке психологиялық және практикалық тұрғыдан дайындау – бұл қоғам үшін оқушылардың пайдалы еңбекке даярлығын және талаптануын тәрбиелеу, еңбекті өз бетімен, өз еркімен ынталануын орындауға үйрету. Ең бастысы балаларды еңбекке даярлауды отбасында балалық шақтан бастау, оларды еңбек түрлеріне қатыстыра отырып, еңбектің адамды қайратты және бақытты ететіндігіне сенімін қалыптастыру [6, б. 16].

Еңбек мәдениеті дағдыларын дарыту басты мәселелердің бірі. Еңбек мәдениетінің көрсеткіші: жұмысты сапалы және тиімді істеу, уақытты ұтымды пайдалану, еңбек құралдарына, түрлі материалдарға құнттылықпен қарау. Еңбек мәдениетіне өзін көрсете білу, дербестік, еңбектің демалыспен қабысуы, алдағы жұмыстың негізі кезеңдерін белгілей білу, еңбек процесін талдау және іс-құжаттарын сауатты жасау жатады. Балалардың ынтасын және қабілетін дамыту еңбек тәрбиесіндегі жеке міндеттердің бірі. Сондықтан оқыту және тәрбие жұмысының барысында студенттердің ынтасын ғылыми-техникалық білімді игеруге дамыту және тәрбиелеу қажет.

Әдебиеттер тізімі

1. Макаренко А.С. Психология труда учителя. – М., «Просвещение», 1993.
2. Андреева В.И. Педагогика творческого саморазвития. – Казань. 1996. [56, б. 71]
3. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы // Алматы 2010. [6, б. 111]
4. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2005-2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы // Астана. 2004. [28, б. 23]
5. Тұрғынбаева Б.А. Мұғалімнің шығармашылық әлеуметін біліктілікті арттыру жағдайында дамыту: теория және тәжірибе // Алматы. 2005, [174, б. 80]
6. Құдайбергенова К. Құзырлылық – тұлға дамуының сапалық критерий // «білім сапасын бағалаудың мәселелері: әдіснамалық негізі және практикалық нәтижесі» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференцияның материалдары. 2008. [30-32, б. 55]

ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ ПЕДАГОГА В РАМКАХ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ